

κίλα ἄστρα κατεστολισμένα, καὶ μὲ τὸν κεραυνὸν τοῦ Διός, ὡς καὶ αἱ περιστεραί, αἱ τόσον προσφιλεῖς τῇ Κυthereia Ἀφροδίτῃ, καὶ, ἐν ἐνὶ λόγῳ, πάντα τὰ πτηνὰ, γεννῶνται ἐκ τοῦ σπέρματος τοῦ ὠοῦ. Ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι πιστεύοντες, ὅτι τῆς σπονδυλικῆς στήλης θνητοῦ τινος ἀνθρώπου ὁ μυελός, παράγει ὄφεις. Τὰ τοιαῦτα ὄντα ἔχουσι τοῦλάχιστον μίαν τοιαύτην ἀρχὴν ἣτις τὰ παρήγαγεν. Ἄλλ' ὅμως εἶναι ἐν πτηνὸν ὅπερ οἱ Ἀσσύριοι καλοῦσι Φοῖνικα, ὅστις ἀναπαράγεται ἐξ ἑαυτοῦ. Τὸ πτηνὸν τοῦτο δὲν τρώγει μῆτε χόρτον μῆτε καρπὸν τινὰ τῆς γῆς· τὸ δάκρυ τοῦ λιθάνου (θυμίαμα) καὶ ὁ καθαρώτερος τῶν ἡδυοσμωτέρων δένδρων τῆς Ἀραβίας χυμὸς εἶναι ὅλη του ἡ τροφή. Ζῶν ἐπὶ πενταχόσια περίπου ἔτη, κατασκευάζει ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν Δρυὸς ἡ Φοῖνικος κοῖλόν τι, ἐν εἵδει φωλεᾶς, πρὸς ἀνάπαυσιν, καὶ ἄφ' οὗ τὴν καλύψῃ μὲ κλάδους τινὰς μικροὺς ἐκ σμύρνης καὶ κιννάμου (κανέλλας) ὑπαισέρεται ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκπνέει μεταξὺ τῶν ἐκλεκτοτέρων ὀσμῶν. Βεβαιοῦσιν ὅτι ἐκ τῆς τέφρας αὐτοῦ ἀναγεννᾶται ἕτερος Φοῖνιξ, ζῶν ὅσον καὶ ἐκεῖνος ἐπίσης. Ὅταν δὲ οὗτος ἔχῃ ἀρκετὴν δύναμιν ὥστε νὰ φέρῃ φορτίον, ἀναλαμβάνει τὴν φωλεὰν αὐτήν, ἣτις τῷ ἐχρησίμευσεν ὡς κοιτὶς μὲν αὐτοῦ, τάφος δὲ τοῦ πατρός του, καὶ ἄφ' οὗ τὴν φέρει μέχρι τῆς πόλεως τοῦ Ἡλίου, καταθέτει εὐλαβῶς τὸ ἔξοχον τοῦτο φορτίον εἰς τὴν θύραν τοῦ αὐτόθι Ναοῦ τοῦ Θεοῦ Ὑπερίωνος (1) — Ἐὰν ἡ μεταβολὴ τοῦ φύλου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς τι ἔκτατον γεγονός τῆς φύσεως, δὲν ὀφείλομεν νὰ θαυμάσωμεν τὴν Ὑταίαν, ἣτις κατὰ περιόδους ἐκ τοῦ ἄρρενος εἰς τὸ θῆλυ μεταβάλλεται, καὶ αὖθις ἐκ τοῦ θήλεως εἰς τὸ ἄρρεν; Τίς δὲν θαυμάζει τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἐντομον, ὅπερ ζῇ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ τὸ ὁποῖον λαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη τῶν χρωμάτων; Ὅτε ὁ Βάκχος κατέκτησε τὰς Ἰνδίας τῷ παρουσίᾳσαν λυγρὰς τινὰς (ρήσσους), ὧν λέγουσι τὸ οὖρος ἀπολιθοῦται, ἅμα ἐκτεθὲν εἰς τὸν ἄερα. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὰ κοράλλια, φυτὸν τρυφερόν μὲν καὶ ἀπαλόν. ἐφ' ὅσον ζῇ ἐν τῷ ὕδατι, ἀλλὰ σκληρόν ἅμα ἐξαχθῇ αὐτοῦ.

Δὲν ἤθελον δυνηθῇ ποσῶς νὰ τελειώσω, ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ εἰσέλθω εἰς τὰ καθέκαστα αὐτῶν τῶν μεταβολῶν, αἵτινες λαμβάνουν χώραν ἐν τῇ φύσει τοῦ σύμπαντος, ὡς καὶ ἐκεῖνας αἵτινες συμβαίνουσιν εἰς τὰ μεγάλα ἔθνη καὶ τὰς πολιτείας ἢ τὰς ἐξόχους ἀτομικότητας, ὧν αἱ μὲν ὑψοῦνται καὶ μεγαλύνονται, αἱ δὲ καταπίπτουσι καὶ συντρίβονται.

*Ἐγγραφον ἐν Ἀνδριταίνῃ κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1885.

ΑΝ. Χ. ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ

Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀνδριταίνῃ Βιβλιοθήκης.

Ἐὰν ἡδυνάμεθα νὰ ὑποσημειώσωμεν τὴν ταπεινὴν ἡμῶν γνώμην ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ ζητήματι τῶν ἀενάων μετα-

βολῶν ἢ τῶν μεταμορφώσεων τῆς φύσεως τοῦ κόσμου, θὰ παρετηροῦμεν, ὅτι, τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα τῆς ἐποχῆς μας, ἀπὸ τῶν ἀδιαλείπτων μεταμορφώσεων τῶν ὄντων ἐξαρτᾶται ἀπολύτως ἢ ἐπὶ τὸ τέλειον πρόδοτος τοῦ κόσμου,» συνάδει πληρέστατα πρὸς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Λατίνου συγγραφέως, ἐπικυροῦται δὲ καὶ ὑπὸ τῶν νεωτάτων ἀνακαλύψεων τῶν φυσικῶν καὶ χημικῶν ἐπιστημῶν, καθ' ἃς, καὶ μάλιστα τὴν Χημείαν, ὅ,τι ἦτο τὸ χθὲς δὲν εἶναι σήμερον, οὔτε τὸ αὔριον ἔσται σύμφωνον τῷ νῦν.

Ὁ Μεταφραστής.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΣΑΡΑΣ ΒΕΡΝΑΡ.

*Ἀναδημοσιεύομεν ἐκ τῆς ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «*Evenement*» ἐν μεταφράσει τὴν ἐπομένην ἐπιστολὴν τῆς ἐξόχου ἡθοποιού, ἐν ἣ, ὡς ἐν πιστοτάτῳ κατόπτρῳ, ἀπεικονίζει ἑαυτήν, μετὰ παραδοξοῦ τινὸς στωμυλίας καὶ χαριτος πεπεισμένοι ὅτι παρέχομεν εὐάρεστον ἀνάγνωσμα τοῖς συνδρομηταῖς ἡμῶν.

«Ἀχαριν θὰ ἐπεδείκνυν ὑμῖν ἀχαριστίαν, κύριε, ἂν δὲν ἀπεδεχόμεν τὴν πρόσλησίν σας.

«Οὐδὲν ἔχω ἐν τούτοις νὰ σᾶς εἶπω. Κατοικῶ εἰς μέρος ἡρεμὸν καὶ ἀναπαυτικόν, οὐ μέχρις οὐδεὶς ἐξικνεῖται θόρυβος.

«Ἄλλ' ἡ ῥαστώνη αὕτη μὲ καταβάλλει, ἐντείνουσα τὴν ἀνυπομονησίαν τοῦ νευροπαθοῦς χαρακτῆρός μου.

Καὶ ὁ πυρετὸς μ' ἐγκατέλειπεν. . . . ὁ ἄπιστος!

«Οἱ περὶ ἐμὲ χαροποιοῦνται ἐπὶ τούτῳ, ἐγὼ ὅμως θλίβομαι ἐπὶ τῇ στερήσει του.

«Ἡρεμοῦσα διαβλέπω τὰ πράγματα οἷά εἰσι, τοὺς ἀνθρώπους οἷοί εἰσιν.

«Ἡ ζωὴ μοι διανοίγει τὰ παρασκήνιά της ὁ δὲ λόγος μοι τὰ φωτίζει.

«Καὶ τότε καθίσταμαι θεατῆς. Ἀχ! πτωχὴ ἐγώ! Πόσον ὄλοι οἱ τοιοῦτοι εἶνε εὐφρεῖς, καὶ πόσον εἶνε πολυάριθμοι!

«Πόσαι σκηνογραφίαι ἀνελίσσονται συγχρόνως! Πόσαι σκευωρίαι ἐξυφαίνονται! Πόσαι κωμωδίαι καὶ πόσα δράματα!

«Οἱ δὲ ὑποκριταὶ αὐτῶν; . . . Πόσον εἶνε σοβαροὶ ἀπαγγέλλοντες τὰ ἀστειολογήματά των! Καὶ ποῖα αὐτοπεποίθησις εἰς τὰ τραγικὰ μέρη!

«ὦ! ἀποθαρρύνομαι. . . Μᾶς ὑπερακοντίζουν! Εἰσὶν οἱ διδάσκαλοί μας. Καὶ τὸ βλέπω καλῶς· ἡμεῖς οἱ ἡθοποιοὶ ὑπηρεταὶ ἐσμὲν οἱ «φιλοτέχναι ζηλωταὶ» αὐτῶν.

«Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ κρίνουσιν ἡμᾶς τόσον αὐστηρῶς, ἐνίοτε, οἱ μεγάλοι συνάδελφοί μας, οἱ Κύριοι ὑποκριταὶ ἐν τῇ πραγματικῇ ζωῇ, — Ἄλλ' ἔχουσιν ἄδικον μέγα ἄδικον!

(1) Ἡ πόλις αὕτη τοῦ Ἡλίου, ἦτο, κατὰ Πλίνιον, ἐν Ἀραβίᾳ περὶ τὸν κόλπον τῆς Παγγαίας.

«Εἶνε ἐπιπονώτατον εἰς ἡμᾶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ «ζηλωτοῦ» ὑποκριτοῦ.

«Τὸ θέατρον εἶνε τέχνη νεότητος.

«Δεκαπενταετής τις ἄγνοεῖ τὸ ψιμυθιον, τὰς σκηνογραφίας, τὴν φενάκην, τὸν ψευδῆ κόλαφον.

«Ἀκούει ὑμνούμενον τὸν Ἑρωτα, βλέπει ἀνευφημουμένην τὴν ἀνδρείαν καὶ νομίζει ὅτι ἐφθασεν ὅπου ἐπιθυμεῖ.

«Ἀλλὰ φεῦ!... Ἡ ἔδρα τῆς *Φαίδρας* εἶνε ἐκ ξύλου βεβαμμένου· ἡ πηγὴ τοῦ *Καμίλιου* ἐκ ναστοχάρτου ἐξωγραφισμένου, ὁ ὑμῶν τὸν Ἑρωτα ὑπέρθερμος, τὸ ξίφος τοῦ γενναίου ἀμβλύ, τὸ δὲ σύνθημα τῆς ἐξάψεως τῆς παραφροσύνης δίδεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σκηνῆς.

«Καὶ οὕτω, καταπίπτοντες ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ιδεώδους των, πολλοὶ νεήλυδες τῆς σκηνῆς συντρίβουσι τὰς πτέρυγας των

«Ἐνῷ τούναντίον ἄλλοι αὐτοσιοῦνται ὀλοὲν ἐν τῷ πλάσματι τῆς ὑποκρίσεως, καὶ θέλουσι καὶ πιστεύουσιν ὅτι ταῦτά εἰσὶ τι τὸ πραγματικόν.

«Καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ τῆς φιλοτεχνίας καὶ θριαμβεύουσι.

«Ὁ ἀγὼν ἐπαναλαμβάνεται ἐκάστην ἡμέραν, καὶ ἀγωνίζονται ἐκάστην ἡμέραν, καὶ οὐδέποτε καταπονοῦνται ἀπογοητευμένοι.

«Πιστεύουσι τινες, καὶ μετ' ἐπιμονῆς μάλιστα, ὅτι οἱ ἦθοποιοὶ μετὰ δέκα δέκα πέντε παραστάσεις ἐνός ἔργου ἐξαντλοῦνται καὶ διαφθεῖρουσι τὰ μέρη ἅτινα ὑποκρίνονται.

«Πόσον χονδροειδὴς ἡ πλάνη των! *Sbaphie Croisette*, μετὰ τὴν περιώνυμον σκηνὴν τῆς δηλητηριάσεως ἐν τῇ *Σφιγγί* ἀπέμενε ἐπὶ τινὰ λεπτὰ ὥρᾳ καὶ μὲ συγκρουομένους τοὺς ὀδόντας· ἐνίστε μάλιστα ἐντελῶς ἔχανε τὰς αἰσθήσεις της. Καὶ μόλα ταῦτα οὐδ' ἐσκέφθη ἅν ποτε νὰ κρατήσῃ ἑαυτῆς ἐπὶ ἐκατὸν σχεδὸν ἄλλεπαλλήλους παραστάσεις.

«Ὁ τραγικὸς *Beauvallet* ἔχει κλαίων θερμὰ δάκρυα καθ' ἀπάσας τὰς ἐσπέρας ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ δάσους εἰς τὸν *Βασιλέα Λήρ*.

«Ἡ *Suyanne Reichemberg*, ὁ μαργαρίτης τῶν ἠθοποιῶν, διετέλει ἐν νοσηρᾷ συγκινήσει εἰς ἐκάστην παράστασιν τῶν *Κοράκων* κατὰ τὴν βραχεῖαν σκηνὴν τῆς παραφροσύνης.

«Ὁ δὲ *Mounet-Sully* κατελαμβάνετο ὑπὸ πραγματικῆς ἀλλοφροσύνης ἐν τῇ σκηνῇ τῆς μανίας τοῦ *Ὁρέστου*.

«Ἐσπέραν τινά, καθ' ἣν ἤμην ἐλευθέρᾳ, μετέβην νὰ ἴδω τὴν *Aimée Tissandier* ἐν τῷ θαλάμῳ της μετὰ τὴν πρᾶξιν τῆς ὑπνοβασίας ἐν τῷ *Mauled*, τὴν εὖρον δὲ τρέμουσαν ὅλην ἔτι καὶ κατεχομένην ὑπὸ παγεροῦ ρίγους. Καὶ ἦτον ἐν τούτοις ἡ πεντηκοστὴ παράστασις τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τὴν ἐσπέραν ἐκείνην.

«Καὶ ἐν τέλει, ὅσον ἀφορᾷ εἰς ἐμὲ αὐτήν, οὐδέποτε ὑπεκρίθην τὴν *Φαίδραν*, χωρὶς νὰ ταραχθῶ μέχρις αἰμοπτυσίας καὶ νὰ περιπέσω εἰς λειποθυμίαν μετὰ δὲ τὴν τρίτην εἰκόνά ἐν

τῇ *Θεοδώρα*, ὅπου φονεύω τὸν Μάρκελλον, διατελῶ ἐν τοιαύτῃ νευροπαθεῖ καταστάσει, ὥστε ἀποσύρομαι μετὰ λυγμῶν εἰς τὸν θάλαμόν μου. Καὶ ἂν δὲν κλαίω τότε, ὑφίσταμαι ἐν τούτοις τοιαύτην νευρικὴν κρίσιν, ἥτις εἶνε τὰ μάλα δυσάρεστος εἰς τοὺς περικυκλοῦντάς με τὴν ὥραν ἐκείνην ὅσον καὶ λίαν ἐπίφοβος εἰς πᾶν ἀντικείμενον μέχρις οὗ νὰ δύνῃται νὰ φθάνῃ ἡ χεὶρ μου.

«Οἱ Μεγάλοι μου συνάδελφοι, οἱ ὑποκριταὶ ἐν τῇ πραγματικῇ *Ζωῇ*, θ' ἀνακράξωσι:

«—Δὲν ἀπαιτεῖται διὰ ταῦτα μεγάλη τέχνη... Ὅπως ἐρμηνεύσῃ τις καλῶς τι πρέπει νὰ μὴ αἰσθάνηται τίποτε!

«Τὸ εἶπεν ὁ *Diderot* καὶ τὸ ἐπανελάβε καὶ ὁ *Goquelin*.

«Ἴσως ἀμφοτέροι ἔχουσι πλήρεις δίκαιον· ὁ δεῦτερος μάλιστα εἶνε ἄριστος κωμωδὸς καὶ ἐξοχὸς ἀριστοτέχνης.

«Ἀλλὰ μοι εἶνε ἀδιάφορον! Ἐγὼ ἔχομαι ζηλοτύπως καὶ φιλοστόργως τῆς *τρέλλας* μου.

«Ἡμεῖς οἱ νευρικοὶ ἔχομεν ἀνάγκην νὰ πιστεύωμεν ἡμεῖς αὐτοί, ὅπως κατορθώμεν νὰ πιστεύουν οἱ ἄλλοι.

«Ἡ ἀληθὴς *ζωή* μας ἔγκειται ἐν τῇ φλογερᾷ ἐστίᾳ ὅλων τῶν πραγματικῶν καὶ ιδεωδῶν παθῶν. Ἐν τῷ αἰωνίῳ παλμῷ τῆς καρδίας... Ἐν τῇ ἀπαύστῳ ἐργασίᾳ τοῦ νοῦς... Ἐν τῇ θλίψει τοῦ ὅτι ποτὲ ἴσως δὲν προσεγγίζομεν εἰς τὸ τέλειον... Ἐν τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ ἐξαρθῶμεν εἰς τὸ ὕψος τοῦτο τῆς ἐντελείας... Ἐν τῇ νευροπαθεῖ τέλει τάσει εἰς τὸ ὑπατον αὐτῆς ὄριον!

«Καὶ διὰ τοῦτο, ὅσκις μεταπίπτομεν ἐν τῇ ἀληθῇ κωμωδίᾳ τῆς πραγματικῆς *Ζωῆς*, καθιστάμεθα ἡλιθίως ἀκαταλόγιστοι. Σφαλλόμεθα εἰσερχόμενοι πού καὶ ἀποτυγχάνομεν εἰς τὴν ἐξοδὸν ἢ φενάκῃ μας εἶνε ἀνεστραμμένη ἢ δὲ περιβολὴ μας εἶνε πλέον ἢ ἀπλουστάτη.

«Ἀλλ' οἱ Μεγάλοι Συνάδελφοί μας δὲν δείκνυνται τούλαχιστον ἐπιεικεῖς... .

«Καὶ προσφέρονται ἡμῖν ὡς πρὸς *σαλτιπυμάγκους*!... .

«Ἀλλ' ὄχι, ὄχι! Τοῦτο μόνον δύνανται νὰ εἰπῶσιν οὗτοι, ὅτι ὑποκρινόμεθα ἀτελῶς ἐν τῇ κωμωδίᾳ τῆς πραγματικῆς *Ζωῆς*. Δὲν κρυπτόμεθα ἐπιμελῶς. Καὶ —τέλος πάντων— πῶς τὸ θέλετε;... Δὲν εἴμεθα ἢ «ζηλωταί»... .

«Ὡ τῆς εὐτυχίας! Αἰσθάνομαι ἐπανελθόντα τὸν πυρετόν μου!

«Ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἀπόλλυμι τὴν ἀκριβῆ συναίσθησιν τῶν πραγμάτων καὶ ἀγνοῶ ἀκόμη, κύριε, μὴ καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀκόμη προσηνέχθην κακῶς μᾶλλον ἢ καλῶς.

«Ἐφ' ᾧ, κατακλείουσα τὴν παρούσαν, προσαγορεύω ὑμᾶς φιλοφρονέστατα.

SARAH BERNARDT